

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z/22/065805
Documentnummer: 321280
Datum: 18 januari 2022
Onderwerp: Informatiebrief Toelichting op de cijfers Wmo
Bijlage(n): 1

003

Geachte Raad,

In 2021 is het dashboard Wmo ontwikkeld met het doel een beter inzicht te krijgen in kostenontwikkelingen in de Wmo. Het format is in 2021 vastgesteld door het college. Op dit moment is het door technische problemen niet mogelijk het volledige dashboard aan te leveren. Het college stuurt u hierbij een tekstuele toelichting met beperkte cijfers over de Wmo-kostenontwikkelingen en de wachttijden.

Inleiding informatievoorziening

Het oorspronkelijke Dashboard format bracht in het voorjaar de daadwerkelijke kosten van het afgelopen jaar in beeld. In het najaar zou de prognose van de verwachte kosten gepresenteerd worden. We kunnen op dit moment echter geen volwaardige prognose presenteren vanwege boekingsachterstanden bij de administratieve afdeling in Leidschendam Voorburg. Het beeld zou daardoor niet goed vergelijkbaar zijn met dat van vorig jaar.

De gemeente Wassenaar heeft door uitstroom van personeel een gebrek aan kennis gehad bij het opstellen van het oorspronkelijke dashboardformat. Inmiddels is er tijdelijk personeel aangenomen die een pilot gaan draaien met het doel het bestaande dashboard aan te passen aan de informatiebehoefte van de raad en uitvoering door het sociaal team. Daarna wordt gezien of een presentatie over de cijfers en de dialoog met de commissie over stuurinformatie Wmo aan het eind van het eerste kwartaal opportuun is.

In deze Pilot Dashboard Sociaal Domein doen we onderzoek naar werking van de diverse systemen met het doel de kennis in de uitvoeringsorganisatie in de toekomst te borgen. Hiermee moet er een standaard gegevensset uit de bronbestanden kunnen worden opgeleverd. Hiervoor gaan we in gesprek met de verschillende partijen over de doorontwikkeling van het dashboard.

Afhankelijk van de snelheid waarmee we de bestanden uit de bronsystemen ontvangen, zullen we begin 2023 een eerste versie opleveren. In deze brief presenteren we enkel de beschikbare cijfers.

Hiernaast wilden we vast vooruitkijken naar het registratiesysteem dat het Sociaal Team Wassenaar zou gaan gebruiken. Aangezien de begroting momenteel geen ruimte biedt voor een dergelijk systeem, wordt op zijn vroegst pas komende zomer duidelijkheid verwacht, als hier budget voor komt de aanbesteding hiervan verder gevorderd is.

Stand van zaken financiën

Bij de najaarsnota is een geprognosticeerde tegenvaller voor Wmo opgevoerd van €79.000 voor dienstverlening (Wmo programma 6.71.) Dit is de voorziene afwijking tussen de raming in de begroting 2022 en de prognose in de najaarsnota.

Op basis van de huidige onvolwaardige prognoses zien we dat de begrotingsoverschrijding gering is. Dit heeft er mee te maken dat het aantal cliënten redelijk stabiel blijft. Dit is zoals beoogd met de kostenbesparende maatregelen: de cliënten worden regelmatig gewezen op andere passende zorg en algemeen gebruikelijke voorzieningen. Echter het aantal cliënten kan nog toenemen door het inlopen op de wachtlijst en achterstallige boekingen zullen nog een kostenstijging veroorzaken.

Huishoudelijke Ondersteuning

De stijging van de kosten bij de huishoudelijke ondersteuning is ca. € 100.000 ten opzichte van vorig jaar. Deze is vooral te verklaren door de tariefsverhoging per 1-1-2022. De prognose is namelijk dat het aantal cliënten met huishoudelijke ondersteuning redelijk stabiel is ten opzichte van het jaar 2021. Het aantal cliënten is 492 per 31-12-2022.

Begeleiding:

Per 31-12-2022 zijn er 112 cliënten met begeleiding bij het voeren van de huishouding en of dagbesteding. Het lijkt erop dat dit minder cliënten zijn dan in 2022. De kosten zijn mede daardoor met ca. € 100.000 gedaald ten opzichte van 2021. Ook hier kan het wegwerken van de achterstanden nog een stijging opleveren. Een aantal mensen uit de GGZ-dagbesteding vallen sinds dit jaar onder de Wmo-regelgeving.

Indexatie

a. Algemene prijsstijgingen

De inflatie en prijsstijging werken door in de kosten voor de Wmo. De prijsstijging is verwerkt in de CBS-index Consumentenprijzenindex (CPI). In veel indexering systematieken worden de prijzen gebaseerd op de maandindex van augustus van het voorgaande jaar. Dit jaar is de CPI van augustus 12%, mede vanwege de mondiale grondstoffen- en energiecrisis. De hulpmiddelensector heeft daarom de prijzen per 2023 verhoogd met 12%. Dit is conform de contractafspraken.

b. Huishoudelijke ondersteuning

Het huidige contract voor huishoudelijke ondersteuning is een oud contract uit 2013, waarin alleen de Consumenten Prijs Indexering (CPI) is meegenomen. Afgelopen jaren is enkele malen hiervan afgeweken omdat de Cao stijgingen niet zijn meegenomen in deze manier van indexeren. Inmiddels is de landelijke wetgeving gewijzigd en moeten gemeenten marktconforme (reële) tarieven bieden aan zorgaanbieders. De reële tarieven bevatten meerdere kostenvariabelen zoals o.a. de Cao's voor diverse beroepsgroepen. Op basis van deze systematiek hebben we beide

variabelen, de Cao index (2,9%) en de CPI index (12%), meegenomen in de herberekening van de tarieven. De tariefsverhoging komt daarmee uit op 7,45% voor 2023.

c. VNG richtlijnen

Afgelopen jaar heeft de VNG een oproep gedaan om tarieven aan te passen aan de opgehoogde lonen in de zorgsector mede door de hoge werkdruk in de zorgsector. De tarieven zijn in 2022 conform de VNG-richtlijn verhoogd. De VNG heeft nogmaals een dergelijke oproep gedaan omdat de lonen in de zorg blijven stijgen. De gemeente zal deze verhoging toepassen, mits het een ander loonelement betreft dan die we al hebben meegenomen in de indexering.

d. Recente prijsstijging nog niet meegenomen in de begeleidingstarieven

Voor de Wmo Begeleidingsproducten, die samen met de H6 regiogemeenten zijn ingekocht, wordt de indexering gebaseerd op de prijsstijgingen van 2 jaar terug. Hierdoor is de indexering van 2023 erg laag in verhouding tot de recente prijsstijgingen. De VNG heeft inmiddels een nieuwe richtlijn opgesteld en de verwachting is dat de H6-gemeenten hieraan uitvoering geven.

De wachttijden

Er zijn verschillende definities voor wachttijden. In de eerste plaats is er een juridische wachttijd. Deze wettelijke termijn kan niet altijd worden gehaald. De wettelijke termijn wordt opgeschort, indien er bijvoorbeeld een extern of medisch advies wordt aangevraagd of een offerte. Van melding tot het indicatiebesluit heeft een Wmo consultant in principe 8 weken de tijd (art. art. 2.3.2 lid 1 en 2 Wmo 2015). Daarnaast hanteert de gemeente de volgende gegevens in de uitvoering:

Wachttijd melding: Het verschil tussen de datum waarop een melding is gedaan, en de datum waarop een intake heeft plaatsgevonden. Dit is de wachttijd, die de achterstanden bij de consulenten in beeld brengt.

Doorlooptijd: Het verschil tussen de datum waarop een intake heeft plaatsgevonden, en de datum waarop de zorg/ondersteuning daadwerkelijk is gestart.

Wachttijd zorgaanbieders: Dit is de wachttijd vanaf de indicatie tot aan dat de zorg daadwerkelijk geleverd is.

Wachttijden zorgaanbieders

De gemiddelde wachttijd per toewijzing per productcategorie is 1 december 2022 als volgt**:

Voorziening	Gemiddelde wachttijd in dagen
Huishoudelijke ondersteuning	11
Begeleiding	5
Dagbesteding	4
Vervoer	4

**Dit is het verschil tussen ingangsdatum van de toewijzing (indicaties) en de start zorg (datum)

Huishoudelijke ondersteuning

Bij de aanbieders van huishoudelijke zorg (thuiszorg) is recentelijk nauwelijks een wachtlijst. Sinds de energiecrisis zijn er veel mensen die zich aangemeld hebben voor het werken als huishoudelijke hulp. De energiecrisis noopt mensen tot een flexibele bijbaan in de zorg. Voorheen waren er ook in

Wassenaar tekorten voor huishoudelijk personeel. Op regionaal arbeidsmarktniveau worden inmiddels ook statushouders en Oekraïners begeleid tot thuiszorg medewerkers. Thuiszorg medewerkers werken doorgaans in hun eigen woonwijk of gemeente. In de omringende gemeenten bestaan wel grote tekorten op de arbeidsmarkt in de thuiszorg.

Begeleiding

In de GGZ bestaat er over het algemeen ook wachttijden en arbeidskrapte. Echter we zien dit niet terug in de gemiddelde wachttijd voor de zorgverlening in Wassenaar. Het vermoeden is dat de langere doorlooptijden vooral te maken hebben bij enkele cases met complexe specialistische zorgverlening. Daar waar het mogelijk is worden ervaringsdeskundigen ingezet bij de groep volwassen-GGZ. De ervaringsdeskundigen ontvangen een opleiding van de GGZ-instelling.

Hulpmiddelen

Volgens de aanbieders voor hulpmiddelen duurt het 6 weken tot 3 maanden totdat een voorziening geleverd is. De oorzaak hiervan is dat voorzieningen en onderdelen uit o.a. China komen. Het transport van grondstoffen en materialen uit dit land heeft te kampen met ernstig vertragingen. Om deze wachttijd het hoofd te bieden, recyclen de aanbieders hun producten vaker, en roepen ze op tot het op tijd inleveren van de niet-gebruikte voorzieningen voor hergebruik.

Wachttijd meldingen: Wat doen we eraan?

De wachttijd voor het afhandelen van de meldingen was 1 december gemiddeld 53 dagen en er staan nu nog 45 meldingen uit die in behandeling moeten worden genomen. De gemeente heeft daarom de volgende acties ondernomen:

- a. De gemeente Wassenaar besteedt al langer aandacht aan het wachtlijstbeheer en zet daarnaast in op verwachtingsmanagement bij de inwoners. De wachtlijst wordt gescreend zodat de meest urgente meldingen als eerste worden behandeld. De verwerkingstijd van niet-urgente meldingen is nu ca. 2 maanden.
- b. De urgente meldingen worden geïnventariseerd en versneld behandeld. De criteria voor urgentie zijn o.a.:
 - Inwoners die uitstromen uit de revalidatie, ziekenhuizen en GGZ-instellingen;
 - Herindicaties, verlengingen van indicaties om zorgcontinuïteit te bieden;
 - Inwoners die te maken hebben met overbelasting of uitval van mantelzorgers;
 - Overige situaties met een hoge persoonlijke impact;
 - Situaties in relatie met huiselijk geweld, multiproblemsituaties en andere acute en of levensbedreigende situaties.
- c. De gemeente huurt per 1 december tijdelijke consultants in om de grootste achterstanden in Wassenaar weg te werken. Deze actie kan de gepresenteerde kostenstijgingen verder doen stijgen. Er zijn nu 5 reguliere consultants en 2 externe consultants aan het werk. Deze inzet levert nu al een lichte daling in het aantal openstaande meldingen.
- d. In het kader van de efficiëntere afdoening van de werkload worden de herindicaties en eenvoudige casussen op een kortere manier behandeld. De consultant neemt telefonische contact op in plaats van een huisbezoek af te leggen.

Conclusie

De conclusie is dat de grootste wachttijden gelegen zijn bij de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie. De gemeente heeft actie ondernomen door per 1 december 2022 tijdelijk twee externe consultants in te huren en de wachtlijst weg te werken. Er is nu al verkorting van de wachtlijst te zien. Zie bijlage. De wachtlijstproblematiek wordt meegenomen in het nieuw op te stellen sociale beleid.

Bij de aanbieders is geen onoverkomelijke wachtlijst zichtbaar. In Wassenaar geldt een unieke situatie waarbij voldoende huishoudelijke ondersteuning beschikbaar is.

Doorontwikkeling Sociaal Team Wassenaar

Per 1 januari 2023 is het Sociaal Team gestart met een laagdrempelige toegang waar mensen terecht kunnen met allerlei vragen over gezond ouder worden. Bij de toegangspoort wordt gescreend of de vraag doorgeleid kan worden naar welzijn & preventie, of dat een melding gedaan moet worden bij het Wmo-loket. Daarmee willen we de druk op Wmo voorzieningen verlagen. Mensen kunnen door bijvoorbeeld mantelzorgondersteuning, de ouderenadviseur of een maatschappelijk werker wellicht al geholpen worden. Dat levert op de langere termijn kostenbesparing op voor de Wmo.

Tenslotte is het van belang dat we niet alleen de kosten in beeld brengen, maar ook wat het effect is van de zorg en ondersteuning op het welzijn van onze inwoners. Zodat we de kwaliteit van zorg in onze gemeente kunnen blijven waarborgen.

T.N. Kramer,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Bijlage 1

Aantal meldingen op de wachtlijst

Week	Datum	Wassenaar
Week 1	8-1-2022	66
Week 6	11-2-2022	54
Week 11	18-3-2022	98
Week 16	22-4-2022	65
Week 21	27-5-2022	84
Week 26	1-7-2022	78
Week 31	5-8-2022	nb
Week 36	9-9-2022	97
Week 40	7-10-2022	130
Week 41	14-10-2022	Nb
Week 46	18-11-2022	106
Week 47	25-11-2022	104
Week 48	2-12-2022	nb
Week 49	9-12-2022	87
Week 2 2023	10-1-2023	45

Aantal meldingen per maand

2022	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec
Wassenaar	68	79	77	52	72	46	38	74	73	54	47	16

Totaal meldingen per jaar 659 2022